

Plasti- ja pakendijäätmete vähendamine ning ringmajanduse põhimõtete rakendamine.

Mida peab toitlustus- ja majutusasutus teadma?

Kertu Sapelkov
Ringmajanduse osakonna nõunik
Kliimaministeerium
13.11.2025

Miks?

- Mereprügiuuringute kohaselt on ühekordsed plasttooted kõige levinum prügiliik, seda kinnitavad ka Eesti uuringud.
- Jäätmekogused toidlustuses ja majutuses kasvavad seoses inimeste tarbimisharjumuste muutumisega, mistõttu tekib palju prügi, mida ei ole võimalik ringlusse võtta. Vaja vähendada jäätmeteket ja edendada korduskasutussüsteeme.
- Näiteks kulub korduskasutatavate toodete pesemiseks oluliselt vähem vett kui uute ühekordsete toodete tootmiseks, sest suurim veekasutus toimub materjalide kaevandamise/kasvatamise ja toote tootmise etapis

Hetkel kehtiv õigusruum

- Peamised nõuded on Eestis kehtestatud jäätme- ja pakendiseaduses.
- Aluseks järgnevad EL regulatsioonid:
 - Jäätmete raamdirektiiv
 - Pakendi ja pakendijäätmete direktiiv
 - Ühekordse plasti direktiiv
- Teatud ühekordsed plasttooted keelatud -> tuleb arvestada toidu ja joogi serveerimisel ja kaasamüügil

Joogikõrred, joogisegamispulgad ja kokteilikaunistused

- JOOGIKÕRRED
 - Ühekordsed PLASTIST joogikõrred on keelatud.
 - Lubatud plastivabad ühekordsed alternatiivid (nt pilliroog), aga soovitav üldse vältida või ainult kliendi soovil pakkuda.
 - Lubatud korduskasutatavad alternatiivid (nt metall), juhul kui kõrred pärast kasutust ka ära pestakse ja mitmed kordi kasutatakse.
- JOOGISEGAMISPULGAD
 - Ühekordsed PLASTIST joogisegamispulgad on keelatud.
 - Lubatud plastivabad ühekordsed alternatiivid (nt puit), aga soovitav üldse vältida või kliendi soovil pakkuda.
 - Lubatud korduskasutatavad alternatiivid (nt metall), juhul kui pulgad pärast kasutust ka ära pestakse ja mitmed kordi kasutatakse.
- KOKTEILIKAUNISTUSED
 - Seadusandlikult piiranguid ei ole, aga mõtle läbi, kas on mõistlik kasutada – ressursside kasutus ja hiljem tekib prügi.

Toidu serveerimine toitlustuskohas

- Kui toitlustuskohas kasutatakse toidu serveerimiseks nn pärisnõusid ja söögiriistu, siis jätkata samamoodi ning edasi ei ole vaja lugeda.
- Kui toitlustuskohas on kasutusel ühekordsed nõud ja söögiriistad:
 - SÖÖGIRIISTAD (NOAD, KAHVLID, LUSIKAD, SÖÖGIPULGAD)
 - Ühekordsed plastist söögiriistad on keelatud.
 - Lubatud üksnes puidust ühekordsed alternatiivid.
 - TALDRIKUD
 - Ühekordsed PLASTIST taldrikud on keelatud.
 - Toitlustuskohas kohapeal tarbimiseks lubatud plastivabad alternatiivid, aga pigem vähendada üldse prügi teket ja võtta kasutusele korduvalt kasutatavad nõud.
 - KARBID
 - Keelatud on kasutada vahtpolüstüreenist karpe.
 - JOOGITOPSID
 - Peavad olema nõuetekohaselt märgistatud.
 - Ühekordsed vahtpolüstüreenist topsid on keelatud.
 - Välti prügi teket ja võta kasutusele korduskasutatavad topsid.

Toidu kaasamüük toitlustuskohas

- Kui kasutad toitlustuskohas toidu kaasamüügiks korduskasutuspakendeid, siis jätkka samamoodi ning edasi ei ole vaja lugeda.
- Toidu kaasamüügiks ühekordsete pakendite kasutamine
 - KARBID
 - Keelatud on kasutada vahtpolüstüreenist karpe.
 - JOOGITOPSID
 - Peavad olema nõuetekohaselt märgistatud.
 - Keelatud on kasutada vahtpolüstüreenist topse.
 - SÖÖGIRIISTAD (NOAD, KAHVLID, LUSIKAD, SÖÖGIPULGAD)
 - Ühekordsed plastist söögiriistad on keelatud.
 - Lubatud üksnes puidust ühekordsed alternatiivid.

Toidu serveerimine avaliku ürituse raames

- Toidu ja joogi serveerimiseks **ei ole lubatud kasutada ühekordseid nõusid ja söögiriistu** ehk **kasutada võib korduvalt kasutatavaid nõusid ja söögiriistu.**
- Selleks tuleb tagada:
 - Nõud ja söögiriistad on tehniliselt disainitud korduvalt kasutamiseks.
 - Nõud ja söögiriistad on sobilikud toiduga kokkupuuteks ja selle kohta on tõendusdokumendid.
 - Loodud korduskasutusüsteem, mis tagab toodete korduvalt kasutamise (pesu, logistika, arvestuse pidamine)
- Riiklik juhend -> sisaldab ka nõudeid ja soovitusi toitlustajale:
<https://kliimaministeerium.ee/rohereform-kliima/rohereform/keskkonnahoidlike-urituste-korraldamise-riiklik-juhis>
- KKK: <https://kliimaministeerium.ee/uhekordse-plasti-direktiiviga-seotud-korduma-kippuvad-kusimused#avalikud-uritused>

Tuleviku vaade

- Euroopa Liidus on vastu võetud uus pakendi ja pakendijäätmete määrus (PPWR), mille erinevad nõuded hakkavad rakenduma alates 2026. aasta augustist.
- Eesmärk on vähendada pakendite ja pakendijäätmete keskkonnamõju ning edendada ringmajandust kogu ELis, tagades pakendite korduskasutatavust, ringlussevõetavust ja jäätmetekke vähendamist.
- Lisaks on eesmärgiks ühtlustada Euroopa Liidu turgu.
- Uued reeglid mõjutavad ka toidlustus- ja majutusasutusi.

Toidu ja joogi serveerimine kohapeal tarbimiseks

- Ühekordselt kasutatavad plastpakendid toidu ja joogi serveerimiseks, maitseainete, hoidiste, kastmete, kohvi koore, suhkru jm lisandite jaoks HORECA sektoris kohapeal tarbides (kotikesed, topsid, alused, karbid) alates 2030. aastast keelatud.
- Eesmärk vähendada kohapeal toidu ja joogi tarbimisel jäätmeteket korduskasutusnõude kasutamisega.
- Lisaks valitsuse koalitsioonileppes kokku lepitud: *Võimaldamaks suuremat ringmajanduse turgu, edendame koostöös ettevõtjatega korduskasutatavate pakendite ja nõude kasutamist toidu ja joogi müügil ning pakkumisel avalikes kohtades.*
 - Hetkel arutelud pooleli, eesmärk seadusandlikud muudatused teha 2026. a jooksul.

Valmistoidu/ joogi kaasamüük

- Müügikoht peab võimaldama tarbijal oma topsi/karbiga joogi/valmistoidu kaasa ostmist – alates 2027. aastast
- Kohustus pakkuda korduskasutussüsteemis ringlevat korduskasutuspakendit – alates 2028. aastast (tarbijal peab olema võimalus valida).
- Lisaks valitsuse koalitsioonileppes kokku lepitud: *Võimaldamaks suuremat ringmajanduse turgu, edendame koostöös ettevõtjatega korduskasutatavate pakendite ja nõude kasutamist toidu ja joogi müügil ning pakkumisel avalikes kohtades.*
 - Hetkel arutelud pooleli, eesmärk seadusandlikud muudatused teha 2026. a jooksul.

Uued nõuded majutusasutustele

- Alates 2030. aastast keelatud turule lasta ühekordseid pakendeid, mis on mõeldud külastajatele individuaalseks kasutamiseks, nt minišampoonid, tükiseep, käte- ja kehakreemid.
- Ühekordselt kasutatavad plastpakendid maitseainete, hoidiste, kastmete, kohvi koore, suhkru jm lisandite jaoks HORECA sektoris kohapeal tarbides (kotikesed, topsid, alused, karbid) alates 2030. aastast keelatud.

Rohkem infot

- Ülevaade uuest EL pakendi ja pakendijäätmete määrusest, sh määrust tutvustav videomaterjal:
<https://kliimaministeerium.ee/elukeskkond-ringmajandus/poliitika-ja-seadusandlus/pakendid>
- Ülevaade plasti ja plastijäätmete valdkonnast:
<https://kliimaministeerium.ee/elukeskkond-ringmajandus/poliitika-ja-seadusandlus/plastid-ja-plastijaatmed>
- [Kuidas vähendada plastprügi igapäevaelus? | Keskkonnaportaal](#)

Aitäh!